

Lääkkeellinen raskaudenkeskeytys (ohje potilaalle, keskeytys terveydenhuollon yksikössä)

Lääkkeellinen raskaudenkeskeytys, toteutus terveydenhuollon yksikössä (ohje potilaalle)

- On tärkeää, että päätös keskeyttää raskaus on oma, henkilökohtainen päätöksesi ja olet harkinnut asian tarkkaan.
- Lääkkeellisen raskaudenkeskeytyksen etuina ovat kohtuun kajoavan toimenpiteen (kaavinnan) ja nukutuksen välttäminen. Haittoina voidaan pitää jonkin verran runsaampaa ja pidempään kestäväää veristä vuotoa sekä kohdun supisteluun liittyvää kipua. Lääkkeellinen keskeytys onnistuu noin 95 %:ssa tapauksista. Noin 5 %:lla raskaus voi jatkua tai keskeytyä epätäydellisesti. Tällöin keskeytys saatetaan loppuun joko lääkkeellisesti tai kirurgisesti.
- Mikäli sinulla on jokin vakava perussairaus tai olet allerginen käytettäville lääkkeille, voi lääkkeelliseen raskaudenkeskeytykseen liittyä riskejä. Tuolloin keskeytystavaksi suositellaan imukaavintaa.
- Raskauden keskeyttämiseen käytetään kahta eri lääkettä, jotka otetaan 1–3 vuorokauden välein. Keskeytyspäätöksen tulee olla varma ennen ensimmäisen lääkkeen ottamista, sillä jo tämä lääke yksinään voi johtaa raskauden keskeytymiseen.

Ensimmäinen käynti

- Ensimmäisellä käynnillä keskeytysyksikössä saat suun kautta otettavan mifepristonitabletin. Lääke lisää kohdun supistusherkkyyttä ja pehmittää kohdunkaulaa. Osalla vuoto ja kuukautismaiset alavatsakivut alkavat jo tämän lääkkeen ottamisen jälkeen. Lisäksi voi esiintyä pahoinvointia, oksentelua, ripulia tai päänsärkyä.
- Jos oksennat kahden tunnin kuluessa tabletin ottamisesta, osa lääkkeestä voi jäädä imeytymättä. Ota tuolloin pikaisesti yhteyttä keskeytysyksikköösi, puh. 014 269 1023 klo 8–14 (Naistentauti- ja äitiysyksikkö) tai päivystysaikaan 014 269 1204 (Synnytys- ja naistentautien päivystys)

Toinen käynti keskeytysyksikössä (1–3 vuorokauden kuluttua)

Sinulle on varattu aika Synnytysvuodeosastolle, K5, puh.014 269 1007.

- Tuloaika ____/____ ____ klo ____
- Sinulle laitetaan emättimeen 4 kappaletta misoprostolitabletteja. Vaihtoehtoisesti saat ne kielen alle tai suun kautta, jos vuoto on alkanut. Samalla saat tarvittaessa kipulääkettä.
- Kuukautisia runsaampi vuoto alkaa yleensä muutaman tunnin kuluessa. Tarvittaessa misoprostolia voidaan antaa lisää (2 tablettia) 3–4 tunnin välein.

- Kipulääkkeenä käytetään tulehduskipulääkettä, parasetamolia tai molempia. Tarvittaessa voidaan antaa vahvempia kipulääkkeitä, joiden käyttö estää autolla ajon usean tunnin ajaksi. Sovi mahdollisesta hakijasta jo ennen hoitoon tuloa.
- Pahoinvointia hoidetaan tarpeen mukaan.
- Keskeytyksen jälkeen voit kotona käyttää ilman reseptiä saatavia kipulääkkeitä: esimerkiksi 1 000 mg parasetamolia 1–3 kertaa vuorokaudessa tai ibuprofeenia 600–800 mg 1–3 kertaa vuorokaudessa tai molempia. Varaa kipulääkkeitä kotiin jo ennen keskeytystä.
- Jos imetät, tulee misoprostolilääkityksen ja vahvempien kipulääkkeiden ottamisen jälkeen pitää 3–4 tunnin tauko imetyksestä.
- Sairauslomaa kirjoitetaan tarvittaessa tavallisesti 1–3 vuorokautta toisesta käyntipäivästä lähtien.

Jälkihoito

- Vuoto kestää keskimäärin kaksi viikkoa, mutta yksilöllinen vaihtelu on suurta. Ensimmäisinä päivinä vuoto on yleensä runsaampaa. Seuraavat kuukautiset voivat olla myös normaalia runsaammat. Kuukautiset alkavat noin 4–7 viikon kuluttua.
- Puhtaudesta huolehtiminen on tärkeää. Tee alapesu vedellä wc-käynnin yhteydessä päivittäin jokaisen siteenvaihdon yhteydessä ja vaihda side vähintään kahdeksan tunnin välein. Käytä jälkivuodon aikana terveyssiteitä. Vältä ammekylpyä, uimista ja yhdyntää ilman kondomia jälkivuodon ajan. Saunomista ei suositella runsaimpina vuotopäivinä.
- Ehkäisystä huolehtiminen on tärkeää. Uudelleen raskaaksi tuleminen on mahdollista jo ennen seuraavia kuukautisia. Ehkäisytablettien, -renkaan, -laastarin tai minipillereiden käytön voit aloittaa misoprostolitablettien ottopäivän iltana tai viimeistään seuraavana aamuna. Hormoni- tai kuparikierukka voidaan asettaa, kun raskauden keskeytyminen on varmistettu. Ehkäisykapseli voidaan asettaa keskeytyksen yhteydessä tai myöhemmin. Kondomi on ainoa ehkäisyväline, joka suojaaa seksitaudeilta.
- Ongelmat raskaudenkeskeytyksessä liittyvät yleensä kohdun epätäydelliseen tyhjentymiseen. Vuoto voi pitkittyä tai olla runsasta. Kohtu voi tulehtua, mikä aiheuttaa alavatsakipua, kuumetta ja pahanhajuista jälkivuotoa. Näistä syistä tarvitaan joskus antibioottihoitoa tai kohdun tyhjentämistä kaavinnalla. Jos sinulla ilmenee yllä mainittuja oireita tai jos vuoto jää hyvin vähäiseksi tai loppuu kokonaan muutamassa päivässä, ota yhteys keskeytysyksikkösi.
- Raskauden keskeytyminen varmistetaan veren tai virtsan raskaustestillä. Saat tähän tarkemmat ohjeet.

Selviytyminen

- Vaikka useimmat kokevat helpotusta, kun keskeytys on ohi, voi raskaudenkeskeytys olla psyykkisesti raskas.
- Tarvittaessa voit hakea apua omasta terveyskeskuksesta, mielenterveystoimistosta, seurakunnasta tai kriisikeskuksesta.

Jos sinulla on ongelmia tai kysyttävää, ota yhteyttä Naistentauti- ja äitiisyksikköön ma – pe klo 8-14, puh 014 269 1023 tai päivystysaikana Synnytys- ja naistentautien päivystykseen puh. 014 269 1204

Linkit:

<https://www.kaypahoito.fi/nix01923>

<https://www.terveyskyla.fi/naistalo/raskaus>

<https://kriisikeskusmobile.fi/>

<https://www.hyvaks.fi/palvelumme/terveyspalvelut>